

اثر رکود تورمی بر خطای حسابرسی و تجدید ارائه صورتهای مالی

مهرداد نباتی پور ماسوله^۱

دانش آموخته دوره کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

چکیده:

میزان تجدید ارائه صورتهای مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به شدت بالاست، که این موضوع قابل اتکاء بودن صورتهای مالی را خدشه دار کرده است. بسیاری از مطالعات به بررسی عوامل موثر بر تجدید ارائه صورتهای مالی پرداخته اند. یکی از عوامل موثر می تواند شرایط اقتصادی و سیاسی محیط فعالیت شرکت باشد. در زمان بحران اقتصادی که عملکرد شرکتهای مناسب نیست شرکتهای ممکن است اقدام به دستکاری سود (رو به بالا) کنند و با استفاده از تعدیلات سنواتی منفی آثار بیش نمایی دوره (های) قبل را خنثی سازند. تحریم های اقتصادی علیه ایران بابت موضوع هسته ای در طی یک دهه اخیر موجب بروز پدیده ای به نام رکود تورمی شده است. اما در نبود شواهد علمی و تجربی مناسب، آثار این متغیر کلان اقتصادی بر روی موضوعات حسابداری و گزارشگری مالی مشخص نیست. بنابراین هدف این تحقیق بررسی تاثیر رکود تورمی بر خطای حسابرسی و تجدید ارائه صورتهای مالی می باشد. به منظور نیل به این هدف، اطلاعات مربوط به ۸۰۰ سال-شرکت (۲۰۰ شرکت برای چهار سال) از گزارشات مالی سالیانه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی دوره زمانی ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ (به جز سال ۱۳۹۰) جمع آوری و مورد آزمون قرار گرفته اند. یافته های تحقیق نشان می دهد که رکود تورمی رابطه معناداری با تجدید ارائه صورت های مالی ندارد. هم چنین، نتایج اصلی پژوهش نشان می دهد که رکود تورمی رابطه منفی و معناداری با خطای نوع اول و رابطه منفی و غیر معناداری با خطای نوع دوم حسابرسی دارد. در واقع شرایط رکود تورمی در ایران منجر به افزایش خطای حسابرسی و تجدید ارائه صورت های مالی نشده است.

واژگان کلیدی: رکود تورمی، خطای نوع اول، خطای نوع دوم و تجدید ارائه صورتهای مالی

۱. مقدمه

در بورس اوراق بهادار، اصلی ترین و مهم ترین ویژگی، کارا بودن است. در صورت کارا بودن بورس، هم قیمت اوراق بهادار به درستی و عادلانه تعیین می شود و هم تخصیص سرمایه که مهم ترین عامل تولید و توسعه اقتصادی است، به صورت مطلوب و بهینه انجام می پذیرد. کارایی بورس، ارتباط تنگاتنگی با اطلاعات موجود در بازار و ارائه قابل اتکا اطلاعات بر روی قیمت های اوراق بهادار دارد. قابل اتکا بودن اطلاعات یکی از مهم ترین ویژگی های کیفی اطلاعات مالی می باشد. اطلاعاتی قابل اتکاست که عاری از اشتباه و تمایلات جانبدارانه با اهمیت باشد و به طور صادقانه معرف آن چیزی باشد که مدعی بیان آن است. ابزار اصلی انتقال اطلاعات به استفاده کنندگان (درون و برون سازمانی) گزارشهای مالی می باشد. به عبارت دیگر گزارشهای مالی منابع مهم اطلاعاتی برای تصمیم گیرهای اقتصادی به شمار میروند که مدیران، سرمایه گذاران، اعتبار دهندگان و سایر استفاده کنندگان جهت رفع نیازهای اطلاعاتی خود از آنها استفاده می کنند. در صورتی که اطلاعات قابل اتکاء در اختیار استفاده کنندگان قرار نگیرد، استفاده کنندگان نمی توانند تصمیم گیری و قضاوت درستی داشته باشند.

امروزه قابل اتکاء بودن اطلاعات مالی به عنوان معیاری بسیار مهم از سوی مراجع حرفه ای، مراجع قانون گذار، تجزیه و تحلیل کنندگان اطلاعات مالی، سرمایه گذاران، مدیران و جامعه علمی مورد توجه قرار گرفته است. از آنجا که هدف حسابرسی مستقل اعتبار دهی به صورتهای مالی می باشد، لذا در صورتی که صورتهای مالی حسابرسی شده سال مالی قبل تجدید ارائه شوند این ذهنیت را در استفاده کنندگان صورتهای مالی ایجاد می کند که صورتهای مالی حسابرسی شده سال مالی جاری نیز قابل اتکاء نمی باشند و در سال مالی بعد شاهد تجدید ارائه بابت صورتهای سال مالی جاری خواهند بود، لذا این امر بر میزان اعتماد سرمایه گذاران بر اطلاعات مالی حسابرسی شده انتشار یافته و نهایتاً بر بازار سرمایه تاثیر منفی خواهد داشت.

^۱ -